

Azərbaycan Respublikasında “Su və sağlamlıq haqqında”
Protokol çərçivəsində məqsədli göstəricilərin təyin olunması
üzrə milli proses və səlahiyyətli dövlət qurumları arasında
sektorlararası əməkdaşlıq

Aytən Rzayeva
Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi

29 sentyabr 2015
Bakı, Azərbaycan

Su sahəsi üzrə mövcud qanunvericilik

1. Azərbaycan Respublikasının Su məəcəlləsi (1997)
2. “Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1992)
3. “Meliorasiya və irriqasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1996)
4. “Su təchizatı və tullantı suları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1999)
5. “Hidrometeorologiya Fəaliyyəti Haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1998)
6. “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1999)
7. “Bələdiyyələrin su təsərrüfatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (2001)
8. “Hidrotexniki qurğuların təhlükəsizliyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (2002) və s.

Mövcud milli plan və proqramlar

1. “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası
2. “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” (“Su resurslarının inteqrasiyalı idarə olunması üzrə Milli Plan”) təsdiq edilmişdir.
3. “Azərbaycan Respublikasında ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması və təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə dair 2015-2020-ci illər üçün Kompleks Tədbirlər planı” hazırlanmış və razılaşdırılma mərhələsindədir.
4. “Azərbaycan Respublikasının demoqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramının (2014-2025-ci illər)” layihəsi

Azərbaycan Respublikasında su resurslarının idarə edilməsinə cavabdeh olan əsas dövlət qurumları

1. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
2. Fövqəladə Hallar Nazirliyi (Su ehtiyatları Dövlət Agentliyi)
3. Səhiyyə Nazirliyi (Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi)
4. “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
5. Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Ölkə əhalisinin içməli su xidmətindən və kanalizasiya sistemindən istifadə imkanlarının təkmilləşdirilməsi

2006-cı il			2013-cü il		
Şəhər	Kənd	Ümumi	Şəhər	Kənd	Ümumi
Yaxşılaşdırılmış su təchizatı					
86%	68%	Məlumat yoxdur	96%	78%	88%
Yaxşılaşdırılmış sanitariya					
93%	73%	75%	96%	78%	88%

2009-2013-cü illərdə **96** içməli su rezervuarı qurulmuşdur.

2014-cü ildə fasiləsiz su təchizatı ilə təmin olunan əhalinin sayı 7,5% artaraq **62,5%**-ə çatmışdır.

12 şəhərdə **480 min** əhali içməli su ilə təmin olunmuş, **175 min** əhali ilk dəfə mərkəzləşdirilmiş su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən yararlanmışdır.

22 inzibati rayonun 320 yaşayış məntəqəsində modul tipli sutəmizləyici qurğular quraşdırılmış, bu isə ÜST-ün tövsiyə etdiyi normalara uyğun olaraq **530 min** əhalini keyfiyyətli içməli su ilə təmin etməyə imkan yaratmışdır.

Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin 2015-2017-ci illər üçün **Strateji Fəaliyyət Planı**

Əsas istiqamətlər

ekoloji təhlükəsizliyin təmin olunması üçün ətraf mühitin çirklənməsinin minimuma endirilməsi və mühafizəsinin təkmilləşdirilməsi;

indiki və gələcək nəsillərin tələbatını ödəmək məqsədilə təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə;

alternativ enerji mənbələrindən yararlanmaq və enerji effektivliyinə nail olmaq; qlobal ekoloji problemlər üzrə milli səviyyədə tələbatların qiymətləndirilməsi, həlli yollarının müəyyənləşdirilməsi;

beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrin genişləndirilməsi

Milli Su strategiyası

Milli Su Strategiyası sənədi beynəlxalq su qanunvericiliyinə və Aİ Su Çərçivə Direktivinə əsaslanır. Su ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə strategiyanın ümumi məqsədi ölkədə mövcud su ehtiyatlarının Səmərəli, bərabər və optimal istifadəsinə yönəlmiş təşəbbüslərin və ideyaların təbliğidir.

Milli Su Strategiyası ölkənin su ehtiyatlarının milli qanunvericiliyin və beynəlxalq normaların tələblərinə uyğun idarə edilməsinə, istifadəsinə, mühafizəsinə və təkmilləşdirilməsinə yönəldiləcəkdir.

Ölkədə ətraf mühitin mühafizəsinə dair bir sıra qanunlar və bundan irəli gələrək qəbul olunmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərman və sərəncamları, Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktları mövcuddur.

Son illərdə Azərbaycanda qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və mövcud normativ hüquqi aktların ölkənin qoşulduğu beynəlxalq müqavilələrin (konvensiya və s.) müddəalarına, həmçinin Avropa İttifaqının qanunvericiliyinə uyğunlaşdırılması istiqamətində müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

“Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi hazırlanmış, aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış və Milli Məclisə təqdim olunmuşdur.

**Ekologiya üzrə Texniki Komitə (TK 09) tərəfindən
hazırlanmış və Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə
Dövlət Komitəsi tərəfindən qeydiyyatdan keçmiş
standartların**

SİYAHISI

1.	563-2011 (İSO 14031-99)	Ətraf mühitin idarə olunması. Ekoloji effektivliyin qiymətləndirilməsi.
2.	564-2011 (İSO 15903-2002)	Torpağın keyfiyyəti - torpağı qeydiyyatata almaq üçün format və ərazi haqqında məlumat.
3.	566-2011	Ətraf mühitin mühafizəsi. Atmosfer havası. Atmosfer havasında azot oksidinin (NO _x) na filentlendiaminlə spektrometrik metoddla təyini.
4.	567-2011	Ətraf mühitin mühafizəsi. Atmosfer havası. Atmosfer havasında tozun (asılı bərk hissəciklərin) qravimetrik metoddla təyini.
5.	603.1-2011	Təbii və süni göllərdən su nümunəsinin götürülməsi üzrə qaydalar.
6.	603.2-2011	Dib çöküntülərindən və hildən nümunələrin götürülməsi üzrə qaydalar.
7.	603.3-2011	Su axınlarından nümunələrin götürülməsi üzrə qaydalar.
8.	603.4-2011	Dəniz sularından nümunənin götürülməsi üzrə qaydalar.
9.	603.5-2011	Çirkab sularından nümunənin götürülməsi üzrə qaydalar.
10.	AZS 748-2013	Ətraf mühitin mühafizəsi. Atmosfer havası. Atmosfer havasında kükürd dioksidin (SO ₂) kütlə qatılığının tetraqlomerkurat və pararozanilin ilə spektrofotometrik metoddla təyini.
11.	AZS 751.1-2013	Təbii sulara amonium ionlarının təyini.
12.	AZS 751.2-2013	Təbii sulara asılı bərk hissəciklərin təyini.
13.	AZS 751.3-2013	Təbii sulara həll olmuş oksigenin təyini
14.	AZS 751.4-2013	Təbii sulara oksigenin biokimyəvi sarffinin (OBS ₂) təyini.
15.	AZS 751.5-2013	Təbii sulara qələviliyin (HCO ₃) təyini
16.	AZS 751.6-2013	Təbii sulara xüsusi elektrik keçiriciliyinin təyini.
17.	AZS 751.7-2013	Təbii sulara xlorid ionunun təyini.
18.	AZS 751.8-2013	Təbii sulara ümumi coddluğun təyini.
19.	AZS 751.9-2013	Təbii sulara şəffaflığın təyini.
20.	AZS 751.10-2013	Təbii sulara qoxunun təyini.
21.	AZS 751.11-2013	Təbii sulara sulfatların təyini.
22.	AZS ISO 6107-1-2013	Suyun keyfiyyəti. Lüğət
23.	AZS ISO 6107-4-2013	Suyun keyfiyyəti - Lüğət Hissə 4
24.	AZS ISO 6107-5-2013	Suyun keyfiyyəti - Lüğət Hissə 5

	Qəbul olunmuşdur	Ratifikasiya tarixi
“Sərhəddən keçən su axınlarının və beynəlxalq göllərin mühafizəsi və istifadəsi haqqında” Konvensiya	17/03/ 1992	14.03.2000
Sərhəddən keçən su axınlarının və beynəlxalq göllərin mühafizəsi və istifadəsi haqqında BMT Konvensiyasının Su və sağlamlıq haqqında Protokolu	17/06/1999	22/10/2002

Məqsədli göstəricilərin 11 sahə üzrə layihələri hazırlanmışdır.

1. ÜST-ün içməli suya nəzarət üzrə işləyib hazırladığı Təlimatı nəzərə almaqla təchiz edilən içməli suyun keyfiyyəti
2. Su ilə bağlı su ilə əlaqədar xəstəliklərin alışmasının və xəstəlik hadisələrinin miqyasının kiçildilməsi
3. Kollektiv içməli su təchizatı sistemləri vasitəsilə xidmət olunmalı yaxud içməli su təchizatı digər vasitələrlə yaxşılaşdırılmalı olan ərazidəki rayon və ya əhalinin sayı yaxud əhali qruplarının bir hissəsi
4. Kollektiv sanitariya-profilaktika tədbirləri sistemləri vasitəsilə xidmət edilməli və ya sanitariya-profilaktika tədbirləri sistemi yaxşılaşdırılmalı olan ərazidəki rayonu və ya əhalinin sayı yaxud əhali qruplarının bir hissəsi
5. Kollektiv və digər su təchizatı sistemlərinin effektivlik səviyyələri
6. Kollektiv və digər sanitariya sistemlərinin effektivlik səviyyələri
14. İçməli su mənbəyi kimi istifadə olunan suların keyfiyyəti
17. Çimmək üçün münasib olan qapalı suların idarə edilməsi sahəsində qəbul edilmiş uyğun iş təcrübəsinin tətbiqi
18. Su ilə əlaqədar xəstəliklərin yaranması təhlükəsinin mənbəyi olan, xüsusən çirklənmiş yerlərin aşkar edilməsi və qaydaya salınması
20. Təchiz edilən içməli suyun və digər suların keyfiyyətinə dair məlumatın dərc olunmasının dövriliyi

Hal-hazırda Səhiyyə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər, Fövqəladə Hallar Nazirliklərinin, “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin və müstəqil ekspertlərin daxil olduğu İşçi Qrup tərəfindən məqsədli göstəricilərin təyin olunması sənədinin işlənməsi, məlumatların toplanması və dəqiqləşdirilməsi davam etdirilir.

İşçi Qrup hədəf göstəricilərinin və tarixlərinin müəyyənləşdirilməsi prosesi üzrə işlərin təşkilini aşağıdakı kimi planlaşdırmışdır:

- oktyabr 2015 sənəd layihəsi üzrə əsas işlərin tamamlanması və müzakirəsi
- dekabr 2015 sənəd layihəsinin yenidən işlənməsi və onun aidiyyəti və maraqlı tərəflərə təqdim edilməsi
- mart 2016 irad və təkliflər nəzərə alınmaqla işlənmiş sənəd layihəsinin Azərbaycan Hökumətinə təsdiq üçün təqdim edilməsi

Diqqətinizə görə minnətdaram!

